Oświadczenie złożone
przez senator Ewę Monikę Kaliszuk
na 51. posiedzeniu Senatu
w dniu 28 stycznia 2026 r.

Oświadczenie skierowane do ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego Waldemara Żurka

Szanowny Panie Ministrze!

Niniejsze oświadczenie składam w związku z licznymi zgłoszeniami obywateli kierowanymi do mojego biura senatorskiego, jak również doświadczeniami wynikającymi z mojego udziału w programach interwencyjnych, z udziałem ekspertów w dziedzinie prawa, poświęconych sprawom rodzinnym. Wiele tych sygnałów dotyczy organizacji pracy sądów rodzinnych i sposobu przydziału spraw, co – zdaniem uczestników postępowań – może wpływać na długość spraw, ciągłość orzekania oraz bezpieczeństwo dzieci.

W sprawach rodzinnych dotyczących małoletnich sąd pełni szczególną funkcję ochronną wobec dziecka. Postępowania te są często długotrwałe i obejmują wiele etapów, w tym zabezpieczenia, postępowania wykonawcze oraz kolejne wnioski dotyczące tego samego dziecka.

W debacie publicznej pojawiają się pytania, czy system losowego przydziału spraw w sprawach rodzinnych sprzyja zapewnieniu ciągłości ochrony dziecka, czy też w niektórych sytuacjach prowadzi do częstych zmian referenta i konieczności zapoznawania się z aktami przez kolejnych sędziów.

W związku z powyższym zwracam się do ministra sprawiedliwości z następującymi pytaniami.

1. Jakie są obecnie obowiązujące zasady przydziału spraw w postępowaniach rodzinnych z udziałem małoletnich?
2. W jakim zakresie sprawy te są przydzielane losowo, a w jakim stosowane są rozwiązania szczególne, np. przydział terytorialny lub przydział spraw powiązanych temu samemu sędziemu?
3. Czy ministerstwo posiada dane dotyczące skali zmian referenta w toku spraw rodzinnych i ich wpływu na długość postępowań?
4. Jakie są najczęstsze przyczyny zmiany sędziego prowadzącego w sprawach rodzinnych?
5. Czy zmiana referenta wpływa na tempo rozpoznawania wniosków zabezpieczających w sprawach dotyczących bezpieczeństwa dziecka?
6. Jakie mechanizmy zapewniają, że sprawy rodzinne prowadzone są przez sędziów posiadających specjalizację w prawie rodzinnym?
7. Czy w mniejszych sądach występują przypadki przydziału spraw rodzinnych sędziom orzekającym w innych kategoriach spraw?
8. Czy ministerstwo analizowało wpływ sposobu przydziału spraw na ochronę dobra i bezpieczeństwa małoletnich?
9. Czy planowane są zmiany organizacyjne lub legislacyjne mające na celu wzmocnienie ciągłości prowadzenia spraw rodzinnych dotyczących dzieci?

Uprzejmie proszę o odpowiedź, która pozwoli ocenić, w jakim stopniu obecny system przydziału spraw sprzyja realizacji podstawowej funkcji sądu rodzinnego, jaką jest zapewnienie dziecku stabilnej i skutecznej ochrony w toku postępowania.

Ewa Monika Kaliszuk
senator RP